

Regeringens proposition

1990/91:40

om ändrade kapitaltäckningsregler med
anledning av skattereformen, m. m.

Prop.
1990/91:40

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i
bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 4 oktober 1990.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Erik Åsbrink

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att reglerna om kapitaltäckning för kreditinstitut ändras. Ändringarna föranleds av skattereformen. Förslaget innebär att de s. k. värderingsreserverna utmönstras ur kapitalbasen och att skatteutjämningsreserven (surven) till 70 % räknas in i kapitalbasen som primärt kapital. Vidare föreslås att som huvudregel alla tillgångar vid beräkningen av kapitalkravet skall tas upp till bokfört värde. Syftet är inte att kravet på kapitaltäckning skall ändras.

Ändringarna berör banker, kreditaktiebolag, fondkommissionsbolag och finansbolag.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 mars 1991. De nya reglerna skall börja tillämpas vid det årsbokslut då värderingsreserverna skall återföras till beskattning och avsättning till surv första gången kan göras.

Enligt en övergångsbestämmelse till de kapitaltäckningsregler som trädde i kraft den 1 februari 1990 får värdehandlingar och andra fordringar för vilka försäkringsbolag svarar intill utgången av 1990 hänföras till en grupp av placeringar som kräver lägre kapitaltäckning. I propositionen förordas att denna övergångsregel inte skall förlängas.

I propositionen föreslås vidare vissa följdändringar i banklagstiftningen m.m. på grund av de möjligheter för utlänningar att förvärva aktier i svenska bankaktiebolag som infördes den 1 augusti 1990.

Huvuddelen av lagförslagen i denna proposition har granskats av lagrådet. Propositionen innehåller därför tre delar: lagrådsremissen (s. 24), lagrådets yttrande (s. 43) och föredragande statsrådets anmälan av lagrådets yttrande m.m. (s. 45).

Den som vill ta del av samtliga skäl för lagförslagen måste läsa alla tre delarna.

1 Förslag till

Lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 9 a och 10 §§, 8 kap. 5 § samt 9 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

9 a §¹

Kapitalbasen utgörs av summan av primärt och supplementärt kapital efter avräkning enligt sista stycket. Det primära kapitalet skall utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Med primärt kapital avses:

A. I bankaktiebolag eget kapital, i sparbanker reservfonder och uppskrivningsfonder samt i föreningsbanker eget kapital med undantag för förlagsinsatser.	B. Sjuttio procent av <i>det belopp som svarar mot bankens reserver för utlåning och garantiförbindelser.</i>
C. <i>Sjuttio procent av det belopp som svarar mot bankens reserver för aktier, obligationer och utländska valutor, dock högst sjuttio procent av skillnaden mellan nettobokföringsvärdet och det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.</i>	B. Sjuttio procent av <i>skatteutjämningsreserven.</i>

Med supplementärt kapital avses det nominella värdet av förlagsandelsbevis samt förlagsbevis och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid av minst fem år och med rätt till betalning först efter bankens övriga borgenärer, dock sammanlagt högst till ett belopp som motsvarar hälften av det primära kapitalet. Bevis och andra skuldförbindelser vilkas återstående löptid understiger fem år skall tas upp till ett belopp som motsvarar tjugo procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfallodagen.

Som primärt eller supplementärt kapital får dessutom, enligt medgivande av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av bankinspektionen, räknas andra kapitaltillskott och reserver än som sägs i andra och tredje styckena.

Från summan av det primära och supplementära kapitalet skall räknas av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form i ett företag som driver något slag av bankverksamhet. Någon avräkning skall dock inte göras om tillskottet uppgår till högst fem procent av företagets egna kapital eller motsvarande och det sammanlagda bokförda värdet av sådana tillskott inte överstiger tio procent av bankens egna

¹ Senaste lydelse 1989:1086.

xkapital eller egna fonder. Avräkning skall inte heller göras för tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 11 §.

10 §²

Kapitalkravet enligt 9 § bestäms i förhållande till bankens tillgångar samt sådana garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden som innebär en kreditrisk för banken (placeringar). Placeringarna delas in i följande grupper:

- A
1. Inneliggande kassa, checkar och postremissväxlar.
 2. Värdehandlingar och fordringar för vilka svenska staten, en svensk kommun eller en därmed jämförlig samfällighet svarar.
 3. Värdehandlingar och fordringar för vilka utländska stater eller centralbanker svarar, om värdehandlingen eller fordran gäller i den nationella valutan och är refinansierad i samma valuta.
 4. Övriga värdehandlingar och fordringar för vilka svarar någon av de utländska stater och centralbanker som regeringen föreskriver.
 5. Fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden, för vilka säkerheten utgörs av sådana tillgångar som avses i 1 eller sådana statliga värdehandlingar som avses i 2-4.
- B
1. Värdehandlingar och fordringar för vilka allmänna pensionsfonden eller ett svenskt företag som bedriver något slag av bankverksamhet svarar.
 2. Värdehandlingar och fordringar för vilka svarar en kommun eller en därmed jämförlig samfällighet i någon av de utländska stater som regeringen föreskriver.
 3. Värdehandlingar och fordringar med en återstående löptid av högst ett år för vilka en utländsk bank svarar.
 4. Värdehandlingar och fordringar för vilka svarar en bank i någon av de utländska stater som regeringen föreskriver.
 5. Värdehandlingar och fordringar för vilka svarar någon av de internationella utvecklingsbanker som regeringen föreskriver.
 6. Fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden, för vilka säkerheten utgörs av värdehandlingar eller fordringar som anges i 5.
- C
- Fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden, för vilka säkerheten utgörs av panträtt i bostadsfastighet eller tomträtt till sådan fastighet inom det uppskattade värde som banken bestämt efter särskild värdering.
- D
- Övriga tillgångar, garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden.

Vid bestämmandet av kapitalkravet undantas

- sådana tillskott som enligt 9 a § sista stycket skall räknas av från kapitalbasen,
- tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 11 §,
- de placeringar som anges i första stycket A,
- fordringar mot företag som ingår i samma koncern som banken,
- fordringar som har garanterats av ett företag i samma koncern som banken,
- fordringar mellan en sparbank och Sparbankernas Bank samt
- fordringar mellan en föreningsbank och Föreningsbankernas Bank.

² Senaste lydelse 1989:1086.

I övrigt skall vid bestämmandet av kapitalkravet placeringarna tas upp till sammanlagt

- tjugo procent av summan av de placeringar som anges i första stycket B,
- femtio procent av summan av de placeringar som anges i första stycket C samt
- hela summan av de placeringar som anges i första stycket D.

Till grund för bestämmandet av kapitalkravet enligt tredje stycket skall placeringarna värderas enligt följande:

1. Tillgångar, för vilka reserver som avses i 9 a § andra stycket B och C har satts av, värderas till sitt bruttobokföringsvärde, aktier, obligationer och utländska valutor dock högst till sitt marknadsvärde. 2. Övriga tillgångar värderas till sitt bokförda värde. 3. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp. 4. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp. 5. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.	1. Tillgångar värderas till sitt bokförda värde. 2. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp. 3. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp. 4. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.

Regeringen får bemyndiga bankinspektionen att meddela sådana föreskrifter som enligt denna paragraf ankommer på regeringen.

8 kap.

5 §

Bankinspektionen skall genast skriftligen underrätta banken när inspektionen

1. nedsatt aktiekapitalet enligt 4 kap. 14 § andra stycket bankaktiebolagslagen (1987:618),

2. förklarat beslut om nedsättning av aktiekapitalet förfallet enligt 6 kap. 7 § tredje stycket bankaktiebolagslagen,

3. förklarat fråga om fusion förfallen enligt 11 kap. 6 § tredje stycket bankaktiebolagslagen, 7 kap. 7 § tredje stycket sparbankslagen (1987:619) eller 10 kap. 5 § tredje stycket föreningsbankslagen (1987:620), eller

4. förelagt eller dömt ut vite enligt 9 kap. 3 § denna lag.

3. förklarat fråga om fusion förfallen enligt 11 kap. 6 § tredje stycket bankaktiebolagslagen, 7 kap. 7 § tredje stycket sparbankslagen (1987: 619) eller 10 kap. 5 § tredje stycket föreningsbankslagen (1987: 620),

4. förelagt eller dömt ut vite enligt 9 kap. 3 § denna lag, eller

5. fattat beslut om att avskriva anmälan eller vägra registrering enligt 12 kap. 8 § första stycket bankaktiebolagslagen.

9 kap.

2 §

Till böter eller fängelse i högst ett år döms den som uppsåtligen eller av oaksamhet

1. till bankspektionen meddelar oriktiga eller vilseledande uppgifter om sådana omständigheter som han är skyldig att lämna uppgift om enligt denna lag, bankaktiebolagslagen (1987:618), sparbankslagen (1987:619) eller föreningsbankslagen (1987:620),

2. underlåter att enligt bankaktiebolagslagen föra aktiebok, aktiebrevsregister eller förteckning enligt 3 kap. 13 § eller att hålla aktiebok tillgänglig eller bryter mot förbudet i 3 kap. 13 § tredje stycket att utan samtycke lämna uppgifter ur där avsedd förteckning,

3. underlåter att enligt föreningsbankslagen föra medlemsförteckning eller lämna skriftlig uppgift enligt 3 kap. 6 § fjärde stycket samma lag,

4. underlåter att enligt 7 kap. 12 § första stycket andra meningen bankaktiebolagslagen, 3 kap. 11 § första stycket andra meningen sparbankslagen eller 6 kap. 11 § första stycket andra meningen föreningsbankslagen sammankalla styrelsen på begäran av styrelseledamot eller underlåter att iaktta vad som enligt 7 kap. 13 § första stycket andra eller tredje meningen bankaktiebolagslagen, 3 kap. 12 § första stycket andra eller tredje meningen sparbankslagen eller 6 kap. 12 § första stycket andra eller tredje meningen föreningsbankslagen gäller för styrelsens beslut.

4. underlåter att enligt 7 kap. 12 § första stycket andra meningen bankaktiebolagslagen, 3 kap. 11 § första stycket andra meningen sparbankslagen eller 6 kap. 11 § första stycket andra meningen föreningsbankslagen sammankalla styrelsen på begäran av styrelseledamot eller underlåter att iaktta vad som enligt 7 kap. 13 § första stycket andra eller tredje meningen bankaktiebolagslagen, 3 kap. 12 § första stycket andra eller tredje meningen sparbankslagen eller 6 kap. 12 § första stycket andra eller tredje meningen föreningsbankslagen gäller för styrelsens beslut,

5. bryter mot 12 kap. 4 § första eller andra stycket, 7 § tredje stycket eller 9 § bankaktiebolagslagen, eller

6. bryter mot 4 kap. 6 § tredje stycket eller 5 kap. 4 § tredje stycket bankaktiebolagslagen såvitt dessa lagrum rör förbehåll enligt 12 kap. 1 § samma lag.

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om 8 kap. 5 § och 9 kap. 2 §, den 1 januari 1991 och i övrigt den 1 mars 1991.

2. Äldre föreskrifter i 2 kap. 9 a och 10 §§ gäller till utgången av det räkenskapsår som avslutas närmast efter ikraftträdandet.

Lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 6 §, 3 kap. 11 §, 4 kap. 6 §, 5 kap. 4 § och 10 kap. 4 § bankaktiebolagslagen (1987:618) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 kap.

6 §

Sedan oktroj har beviljats, skall stiftarna upprätta och skriva under en dagtecknad teckningslista som skall innehålla uppgifter om

1. det belopp som skall betalas för varje aktie,
2. tiden för aktiernas betalning, samt
3. sättet och tiden för kallelse till den konstituerande stämman, om sådan kallelse skall ske enligt 10 §.

I teckningslistan skall finnas en erinran om den inskränkning i rätten att förvärva aktier som föreskrivs i 3 kap. 3 §.

Till teckningslistan skall fogas avskrifter av oktrojbeslutet och bolagsordningen.

3 kap.

11 §¹

Har aktier i ett avstämningsbolag lämnats till förvaltning hos en bank eller fondkommissionär, som är auktoriserad som förvaltare av aktier, kan, i stället för aktieägaren, banken eller fondkommissionären föras in i aktieboken.

Har aktier i ett avstämningsbolag lämnats till förvaltning hos en bank eller fondkommissionär, som är auktoriserad som förvaltare av aktier, kan, i stället för aktieägaren, banken eller fondkommissionären föras in i aktieboken. *Är aktier i avstämningsbolag föremål för handel vid utländsk fondbörs, kan, efter särskilt tillstånd, i bolagets aktiebok, i stället för aktieägare som är bosatt utomlands, införas den som fått uppdrag att i utlandet förvalta hans aktier.*

I aktieboken skall anmärkas att aktien innehas för annans räkning. Beträffande förvaltaren antecknas i aktieboken samma uppgifter som enligt 10 § skall föras in om aktieägaren.

För rätt till registrering som förvaltare krävs, utöver vad som sägs i första stycket, att förvaltaren uppfyller de villkor som gäller för införande av ägaren i aktieboken. I aktiekontolagen (1989:827) finns bestämmelser om auktorisation,

För rätt till registrering som förvaltare krävs, utöver vad som sägs i första stycket, att förvaltaren uppfyller de villkor som gäller för införande av ägaren i aktieboken. I aktiekontolagen (1989:827) finns bestämmelser om auktorisation *och*

¹ Senaste lydelse 1989:833.

förvaltares åligganden, skyldighet för bolaget och värdepapperscentralen att för var och en hålla tillgänglig en sammanställning av uppgifter från förvaltare om de aktieägare som har mer än femhundra aktier i bolaget registrerade i förvaltares namn samt tillfällig införing i aktieboken av ägare till förvaltarregistrerade aktier.

tillstånd enligt denna lag, förvaltares åligganden, skyldighet för bolaget och värdepapperscentralen att för var och en hålla tillgänglig en sammanställning av uppgifter från förvaltare om de aktieägare som har mer än femhundra aktier i bolaget registrerade i förvaltares namn samt tillfällig införing i aktieboken av ägare till förvaltarregistrerade aktier.

4 kap.

6 §

Beslutet om nyemission skall ange

1. det belopp eller det högsta belopp, varmed aktiekapitalet skall kunna ökas, eller det lägsta och högsta beloppet för ökningen,
2. det aktieslag vartill de nya aktierna skall höra, i de fall aktier av olika slag finns eller kan utges,
3. den rätt till utdelning som tillkommer de nya aktierna samt det räkenskapsår för vilket rätten till utdelning inträder,
4. den företrädesrätt att teckna aktier som aktieägarna eller andra har eller vem som annars får teckna aktier,
5. den tid inom vilken aktier kan tecknas, när ett visst belopp eller ett lägsta belopp har fastställts för aktiekapitalets ökning,
6. den tid, inom vilken aktieägare kan använda sin företrädesrätt,
7. den tid inom vilken tecknade aktier skall betalas,
8. den beräkningsgrund, enligt vilken vid överteckning de aktier som inte har tecknats med företrädesrätt skall fördelas, om det inte föreskrivs att fördelningen skall bestämmas av styrelsen, samt
9. aktiernas nominella belopp och det belopp som skall betalas för varje tecknad aktie.

Den tid inom vilken aktieägare kan använda sin företrädesrätt enligt första stycket 6 får inte vara kortare än en månad. Tiden räknas från

1. det att kungörelse enligt 8 § skedde,
2. emissionsbeslutet, om samtliga aktieägare har varit företrädade vid den bolagsstämma som har fattat beslutet, eller
3. avstämningsdagen, när det gäller avstämningsbolag.

Om ett förbehåll enligt 3 kap. 1 § fjärde stycket eller 6 kap. 8 § skall gälla för de nya aktierna, skall emissionsbeslutet innehålla en erinran om detta. *I emissionsbeslutet skall också erinras om den inskränkning i rätten att förvärva aktier som föreskrivs i 3 kap. 3 §.*

Om ett förbehåll enligt 3 kap. 1 § fjärde stycket, 6 kap. 8 § eller 12 kap. 1 § skall gälla för de nya aktierna, skall emissionsbeslutet innehålla en erinran om detta.

Om aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen gäller för avstämningsbolag att avstämningsdagen skall anges i emissionsbeslutet. Avstämningsdagen får inte sättas tidigare än tre veckor från det att kungörelse enligt 8 § skedde.

Om de kuponger som hör till aktiebrevens skall användas som emissionsbevis, skall detta anges i beslutet.

5 kap.

4 §

Beslutet om emission skall ange

1. emissionens belopp eller det högsta beloppet eller det lägsta och högsta beloppet för emissionen,

2. den företrädesrätt att delta i emissionen som tillkommer aktieägare eller någon annan eller vem som annars får delta i emissionen,

3. den tid inom vilken teckning av skuldebrev kan ske, när ett visst belopp eller ett lägsta belopp har bestämts för emissionen,

4. den tid inom vilken aktieägare kan använda sin företrädesrätt till teckning,

5. skuldebrevens nominella belopp, emissionskursen och räntefoten,

6. den tid inom vilken tecknade skuldebrev skall betalas samt den beräkningsgrund, enligt vilken vid övertäckning de skuldebrev som inte tecknats med företrädesrätt skall fördelas, om det inte föreskrivs att fördelningen skall bestämmas av styrelsen,

7. tiden och villkoren för utbytet eller nyteckningen,

8. den rätt som skall tillkomma borgenären eller innehavaren av optionsbevis för den händelse aktiekapitalet före utbytet eller nyteckningen ökas eller sätts ned eller nya konvertibla skuldebrev eller skuldebrev förenade med optionsrätt till nyteckning ges ut eller bolaget upplöses eller upphör genom fusion,

9. det belopp, varmed aktiekapitalet skall kunna ökas genom utbyte eller nyteckning,

10. det aktieslag vartill de nya aktierna skall höra, i de fall aktier av olika slag finns eller kan utges, samt

11. den rätt till utdelning som tillkommer de nya aktierna samt det räkenskapsår för vilket rätten till utdelning inträder.

Den tid inom vilken aktieägare kan använda sin företrädesrätt enligt första stycket 4 får inte vara kortare än en månad. Tiden räknas från

1. det kungörelse enligt 6 § första stycket första meningen skedde,

2. beslutet, när det gäller sådana fall som avses i 6 § fjärde stycket, eller

3. avstämningsdagen, när det gäller avstämningsbolag.

Om ett förbehåll enligt 3 kap. 1 § fjärde stycket eller 6 kap. 8 § skall gälla för de nya aktierna, skall emissionsbeslutet innehålla en erinran om detta. I emissionsbeslutet skall också erinras om den inskränkning i rätten att förvärva aktier som föreskrivs i 3 kap. 3 §.

Om ett förbehåll enligt 3 kap. 1 § fjärde stycket, 6 kap. 8 § eller 12 kap. 1 § skall gälla för de nya aktierna, skall emissionsbeslutet innehålla en erinran om detta.

Om en aktieägare skall ha företrädesrätt att delta i emissionen, gäller för avstämningsbolag att avstämningsdagen skall anges i emissionsbeslutet. Avstämningsdagen får inte sättas tidigare än tre veckor från det kungörelse enligt 6 § första stycket första meningen skedde.

Om ett skuldebrev skall bli föremål för handel vid Stockholms fondbörs, kan det i emissionsbeslutet tas upp ett bemyndigande för styrelsen eller den som styrelsen inom sig förordnar att innan teckning påbörjas bestämma emissionens belopp, emissionskursen, räntefoten och villkoren för utbyte eller nyteckning. I fråga om avstämningsbolag skall dock nämnda villkor bestämmas senast på avstämningsdagen, om aktieägarna skall ha företrädesrätt att delta i emissionen.

10 kap.

4 §

Rätten skall förordna att bankaktiebolaget skall träda i likvidation, om

1. rörelsen inte öppnats inom ett år från bolagets bildande,

2. bolagets hela rörelse har överlåtits,

3. *meddelad oktroj gått till ända utan att ny oktroj beviljats eller* regeringen har förklarat oktrojen förverkad, *eller*

4. bolaget efter en konkurs som avslutats med överskott inte inom föreskriven tid har fattat beslut om likvidation enligt 19 § andra stycket.

3. regeringen har förklarat oktrojen förverkad,

4. bolaget efter en konkurs som avslutats med överskott inte inom föreskriven tid har fattat beslut om likvidation enligt 19 § andra stycket, *eller*

5. *förhållandet mellan antalet bundna och antalet fria aktier strider mot förbehåll enligt 12 kap. 1 § och bolaget inte efterkommit bankinspektionens föreläggande enligt 12 kap. 5 eller 6 §.*

Beslut om likvidation skall dock inte meddelas, om det styrks att likvidationsgrunden har upphört under ärendets handläggning i första instans.

Fråga om likvidation enligt första stycket prövas på anmälan av bankinspektionen eller på ansökan av styrelsen, styrelseledamot eller aktieägare. I det fall som avses i första stycket 4 prövas frågan även på ansökan av borgenär eller annan vars rätt kan vara beroende av att det finns någon som kan företräda bolaget.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

2. I fråga om bestående bankaktiebolag gäller äldre föreskrifter i 4 kap. 6 § och 5 kap. 4 § till dess att ett sådant beslut som avses i punkt 2 i övergångsbestämmelserna till lagen (1990:822) om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618) har registrerats.

Lag om ändring i lagen (1963:76) om kreditaktiebolag

Härigenom föreskrivs att 4 b och 4 c §§ lagen (1963:76) om kreditaktiebolag skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 b §¹

Kapitalbasen utgörs av summan av primärt och supplementärt kapital efter avräkning enligt sista stycket. Det primära kapitalet skall utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Med primärt kapital avses:

A. Eget kapital.

B. Sjuttio procent av *det belopp som svarar mot bolagets reserver för utlåning och garantiförbindelser.*

B. Sjuttio procent av *skatteutjämningsreserven.*

C. *Sjuttio procent av det belopp som svarar mot bolagets reserver för aktier, obligationer och utländska valutor, dock högst sjuttio procent av skillnaden mellan nettobokföringsvärdet och det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.*

Med supplementärt kapital avses det nominella värdet av förlagsbevis och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid av minst fem år och med rätt till betalning först efter bolagets övriga borgenärer, dock sammanlagt högst till ett belopp som motsvarar hälften av det primära kapitalet. Bevis och andra skuldförbindelser vilkas återstående löptid understiger fem år skall tas upp till ett belopp som motsvarar tjugo procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfallodagen.

Som primärt eller supplementärt kapital får dessutom, enligt medgivande av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av bankinspektionen, räknas andra kapitaltillskott och reserver än som sägs i andra och tredje styckena.

Från summan av det primära och supplementära kapitalet skall räknas av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form i ett företag som driver något slag av finansiell verksamhet som kräver tillstånd. Någon avräkning skall dock inte göras om tillskottet uppgår till högst fem procent av företagets egna kapital eller motsvarande och det sammanlagda bokförda värdet av sådana tillskott inte överstiger tio procent av bolagets egna kapital. Avräkning skall inte heller göras för tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 4 d §.

¹ Senaste lydelse 1989:1090.

4 c §¹

Kapitalkravet enligt 4 a § bestäms i förhållande till bolagets tillgångar samt sådana garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden som innebär en kreditrisk för bolaget (placeringar). Placeringarna delas in i följande grupper:

- A. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap. 10 § första stycket A bankrörelselagen (1987:617).
- B. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap. 10 § första stycket B bankrörelselagen.
- C. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap. 10 § första stycket C bankrörelselagen.
- D. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap. 10 § första stycket D bankrörelselagen.

Vid bestämmandet av kapitalkravet undantas

- sådana tillskott som enligt 4 b § sista stycket skall räknas av från kapitalbasen,
- tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 4 d §,
- de placeringar som anges i första stycket A,
- fordringar mot företag som ingår i samma koncern som kreditaktiebolaget samt
- fordringar som har garanterats av ett företag i samma koncern som kreditaktiebolaget.

I övrigt skall vid bestämmandet av kapitalkravet placeringarna tas upp till sammanlagt

- tjugo procent av summan av de placeringar som anges i första stycket B,
- femtio procent av summan av de placeringar som anges i första stycket C samt
- hela summan av de placeringar som anges i första stycket D.

Till grund för bestämmandet av kapitalkravet enligt tredje stycket skall placeringarna värderas enligt följande:

1. Tillgångar, för vilka reserver som avses i 4 b § andra stycket B och C har satts av, värderas till sitt bruttobokföringsvärde, aktier, obligationer och utländska valutor dock högst till sitt marknadsvärde.	1. Tillgångar värderas till sitt bokförda värde.
2. Övriga tillgångar värderas till sitt bokförda värde.	
3. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.	2. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.
4. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.	3. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.
5. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.	4. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.

¹ Senaste lydelse 1989:1090.

Regeringen får bemyndiga bankinspektionen att meddela sådana föreskrifter som enligt denna paragraf ankommer på regeringen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för sådana kreditaktiebolag som enligt lagen (1990:654) om skatteutjämningsreserv inte är berättigade till avdrag för avsättning till sådan reserv.
3. För andra kreditaktiebolag gäller äldre föreskrifter till utgången av det räkenskapsår som avslutas närmast efter ikraftträdandet.

Lag om ändring i fondkommissionslagen (1979:748)

Härigenom föreskrivs att 18 a och 18 b §§ fondkommissionslagen (1979:748) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*18 a §¹

Kapitalbasen utgörs av summan av primärt och supplementärt kapital efter avräkning enligt sista stycket. Det primära kapitalet skall utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Med primärt kapital avses:

A. Eget kapital.

B. Sjuttio procent av *det belopp som svarar mot bolagets reserver för utlåning och garantiförbindelser.*

C. *Sjuttio procent av det belopp som svarar mot bolagets reserver för aktier, obligationer och utländska valutor, dock högst sjuttio procent av skillnaden mellan nettobokföringsvärdet och det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.*

B. Sjuttio procent av *skatteutjämningsreserven.*

Med supplementärt kapital avses det nominella värdet av förslagsbevis och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid av minst fem år och med rätt till betalning först efter bolagets övriga borgenärer, dock sammanlagt högst till ett belopp som motsvarar hälften av det primära kapitalet. Bevis och andra skuldförbindelser vilkas återstående löptid understiger fem år skall tas upp till ett belopp som motsvarar tjugo procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfallodagen.

Som primärt eller supplementärt kapital får dessutom, enligt medgivande av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av bankinspektionen, räknas andra kapitaltillskott och reserver än som sägs i andra och tredje styckena.

Från summan av det primära och supplementära kapitalet skall räknas av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form i ett företag som driver något slag av finansiell verksamhet som kräver tillstånd. Någon avräkning skall dock inte göras om tillskottet uppgår till högst fem procent av företagets egna kapital eller motsvarande och det sammanlagda bokförda värdet av sådana tillskott inte överstiger tio procent av bolagets egna kapital. Avräkning skall inte heller göras för tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 18 c §.

¹ Senaste lydelse 1989:1093

18 b §²

Kapitalkravet enligt 18 § bestäms i förhållande till bolagets tillgångar samt sådana garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden som innebär en kreditrisk för bolaget (placeringar). Placeringarna delas in i följande grupper:

- A. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket A bankrörelselagen (1987:617).
- B. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket B bankrörelselagen.
- C. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket C bankrörelselagen.
- D. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket D bankrörelselagen.

Vid bestämmandet av kapitalkravet undantas

- sådana tillskott som enligt 18 a § sista stycket skall räknas av från kapitalbasen,
- tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 18 c §,
- de placeringar som anges i första stycket A,
- fordringar mot företag som ingår i samma koncern som fondkommissionsbolaget samt
- fordringar som har garanterats av ett företag i samma koncern som fondkommissionsbolaget.

I övrigt skall vid bestämmandet av kapitalkravet placeringarna tas upp till sammanlagt

- tjugo procent av summan av de placeringar som anges i första stycket B,
- femtio procent av summan av de placeringar som anges i första stycket C samt
- hela summan av de placeringar som anges i första stycket D.

Till grund för bestämmandet av kapitalkravet enligt tredje stycket skall placeringarna värderas enligt följande:

1. Tillgångar, för vilka reserver som avses i 18 a § andra stycket B och C har satts av, värderas till sitt bruttobokföringsvärde, aktier, obligationer och utländska valutor dock högst till sitt marknadsvärde.2. Övriga tillgångar värderas till sitt bokförda värde.3. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.4. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.5. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.	1. Tillgångar värderas till sitt bokförda värde.2. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.3. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.4. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.

² Senaste lydelse 1989:1093

Regeringen får bemyndiga bankinspektionen att meddela sådana föreskrifter som enligt denna paragraf ankommer på regeringen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.
2. Äldre föreskrifter gäller till utgången av det räkenskapsår som avslutas närmast efter ikraftträdandet.

Lag om ändring i lagen (1982:617) om utländska förvärv av svenska företag m. m.

Härigenom föreskrivs att 9 och 13 §§ lagen (1982:617) om utländska förvärv av svenska företag m. m. skall ha följande lydelse.

*Lydelse enligt prop.
1989/90:153*

Föreslagen lydelse

9 §

Förvärvstillstånd behövs inte för förvärv

1. genom bodelning, arv eller testamente,
2. genom fusion enligt 14 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385),
2. genom fusion enligt 14 kap. 8 § aktiebolagslagen (1975:1385) eller 11 kap. 9 § bankaktiebolagslagen (1987:618),
3. av aktier till en värdepappersfond enligt lagen (1990:000) om värdepappersfonder eller av andelar i en sådan fond,
4. av aktier som vid nyemission eller fondemission förvärvas med företrädesrätt i förhållande till det antal aktier förvärvaren tidigare äger,
5. av aktier som förvärvaren har rätt att lösa på grund av förbehåll enligt 3 kap. 3 § aktiebolagslagen, om förvärvaren har fått tillstånd att utan hinder av 7 § förvärva aktier i bolaget på grund av förbehållet.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §

Förvärv av aktier i strid mot ett utlänningsförbehåll är ogiltiga. Den som innehar skuldebrev eller optionsbevis som avses i 5 kap. aktiebolagslagen (1975:1385) får dock vid utbyte eller nyteckning erhålla fria aktier, om skuldebrevet eller optionsbeviset ger rätt till detta, även om förhållandet mellan antalet bundna och antalet fria aktier därmed skulle ändras eller redan förut har ändrats i strid mot förbehållet.

Förvärv av aktier i strid mot ett utlänningsförbehåll är ogiltiga. Den som innehar skuldebrev eller optionsbevis som avses i 5 kap. aktiebolagslagen (1975:1385) eller 5 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618) får dock vid utbyte eller nyteckning erhålla fria aktier, om skuldebrevet eller optionsbeviset ger rätt till detta, även om förhållandet mellan antalet bundna och antalet fria aktier därmed skulle ändras eller redan förut har ändrats i strid mot förbehållet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Lag om ändring i lagen (1988:606) om finansbolag

Härigenom föreskrivs att 11 a och 11 b §§ lagen (1988:606) om finansbolag skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*11 a §¹

Kapitalbasen utgörs av summan av primärt och supplementärt kapital efter avräkning enligt sista stycket. Det primära kapitalet skall utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Med primärt kapital avses:

A. Eget kapital.

B. Sjuttio procent av *det belopp som svarar mot bolagets reserver för utlåning och garantiförbindelser samt till följd av avskrivning på egendom som upplåtits till nyttjande.*

C. Sjuttio procent av det belopp som svarar mot bolagets reserver för aktier, obligationer och utländska valutor, dock högst sjuttio procent av skillnaden mellan nettobokföringsvärdet och det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

B. Sjuttio procent av *skatteutjämningsreserven.*

C. Sjuttio procent av det belopp som svarar mot bolagets reserver till följd av avskrivning på egendom som upplåtits till nyttjande.

Med supplementärt kapital avses det nominella värdet av förlagsbevis och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid av minst fem år och med rätt till betalning först efter bolagets övriga borgenärer, dock sammanlagt högst till ett belopp som motsvarar hälften av det primära kapitalet. Bevis och andra skuldförbindelser vilkas återstående löptid understiger fem år skall tas upp till ett belopp som motsvarar tjugo procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfallodagen.

Som primärt eller supplementärt kapital får dessutom, enligt medgivande av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av bankspektionen, räknas andra kapitaltillskott och reserver än som sägs i andra och tredje styckena.

Från summan av det primära och supplementära kapitalet skall räknas av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form i ett företag som driver något slag av finansiell verksamhet som kräver tillstånd. Någon avräkning skall dock inte göras om tillskottet uppgår till högst fem procent av företagets egna kapital eller motsvarande och det sammanlagda bokförda värdet av sådana tillskott inte överstiger tio procent av bolagets egna kapital. Avräkning skall inte heller göras för tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 11 c §.

¹ Senaste lydelse 1989:1095

11 b §²

Kapitalkravet enligt 11 § bestäms i förhållande till bolagets tillgångar samt sådana garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden som innebär en kreditrisk för bolaget (placeringar). Placeringarna delas in i följande grupper:

- A. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket A bankrörelselagen (1987:617).
- B. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket B bankrörelselagen.
- C. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket C bankrörelselagen.
- D. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket D bankrörelselagen.

Vid bestämmandet av kapitalkravet undantas

- sådana tillskott som enligt 11 a § sista stycket skall räknas av från kapitalbasen,
- tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 11 c §,
- de placeringar som anges i första stycket A,
- fordringar mot företag som ingår i samma koncern som finansbolaget samt
- fordringar som har garanterats av ett företag i samma koncern som finansbolaget.

I övrigt skall vid bestämmandet av kapitalkravet placeringarna tas upp till sammanlagt

- tjugo procent av summan av de placeringar som anges i första stycket B,
- femtio procent av summan av de placeringar som anges i första stycket C samt
- hela summan av de placeringar som anges i första stycket D.

Till grund för bestämmandet av kapitalkravet enligt tredje stycket skall placeringarna värderas enligt följande:

1. Tillgångar, för vilka reserver som avses i 11 a § andra stycket B och C har satts av, värderas till sitt bruttobokföringsvärde, <i>aktier, obligationer och utländska valutor dock högst till sitt marknadsvärde.</i>	1. Tillgångar, för vilka reserver som avses i 11 a § andra stycket C har satts av, värderas till sitt bruttobokföringsvärde.
2. Övriga tillgångar värderas till sitt bokförda värde.	2. Övriga tillgångar värderas till sitt bokförda värde.
3. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.	3. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.
4. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.	4. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.
5. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.	5. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.

² Senaste lydelse 1989:1095

Regeringen får bemyndiga bankinspektionen att meddela sådana föreskrifter som enligt denna paragraf ankommer på regeringen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.
2. Äldre föreskrifter gäller till utgången av det räkenskapsår som avslutas närmast efter ikraftträdandet.

Lag om ändring i aktiekontolagen (1989:827)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 §, 8 kap. 1 § och 9 kap. 4 § aktiekontolagen (1989:827) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 kap.

3 §

I ett aktiekonto som avses i 2 § skall anges

1. aktieägarens namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress,

2. namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress för panthavare och för den som har en rättighet på grund av sådan inskränkning i rätten att fritt förfoga över aktien som avses i 12,

3. det antal aktier som kontot omfattar med uppgift om aktiernas nominella belopp och för varje aktie huruvida full betalning har erlagts för aktien till avstämningsbolaget,

4. till vilket slag varje aktie hör, om aktier av olika slag kan finnas enligt bolagsordningen,

5. i förekommande fall att aktie av visst slag kan omvandlas till en aktie av annat slag,

6. i förekommande fall att aktie är bunden,

7. förbehåll att aktieägare eller annan skall vara berättigad att lösa aktie som övergår till ny ägare,

8. utbetalning som görs vid inlösen av en aktie eller minskning av aktiens nominella belopp eller vid skifte av bolagets tillgångar,

9. i förekommande fall att aktieägaren har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken med uppdrag som omfattar förvaltning av aktierna,

10. pantsättning avseende en aktie,

11. konkurs avseende aktieägaren samt utmätning, kvarstad eller betalningssäkring avseende en aktie eller panträtt i aktien,

12. inskränkning i rätten att fritt förfoga över en aktie som avses i 3 kap. 12 och 15 §§ aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 12 och 15 §§ försäkringsrörelselagen (1982:713) eller 3 kap. 13 och 16 §§ bankaktiebolagslagen (1987:618),

13. förbehåll enligt 15 kap. 8 § föräldrabalken.

Vid registrering av företrädesrätt för en aktieägare att delta i en emission som avses i 4 kap. aktiebolagslagen eller 4 kap. försäkringsrörelselagen skall i aktiekontot anges om rätten till ny aktie tillkommer aktieägaren på grund av bunden eller fri aktie.

Vid registrering av företrädesrätt för en aktieägare att delta i en emission som avses i 4 kap. aktiebolagslagen, 4 kap. försäkringsrörelselagen eller 4 kap. bankaktiebolagslagen skall i aktiekontot anges om rätten till en ny aktie tillkommer aktieägaren på grund av bunden eller fri aktie.

Har utan återbetalning en aktie dragits in eller det nominella beloppet ändrats, skall detta anges i aktiekontot så snart det kan ske.

8 kap.

1 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall pröva frågor om auktorisation av förvaltare och om tillstånd för någon att införas i aktiebok enligt 3 kap. 10 § andra stycket aktiebolagslagen (1975:1385) och 3 kap. 10 § andra stycket försäkringsrörelselagen (1982:713).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall pröva frågor om auktorisation av förvaltare och om tillstånd för någon att införas i aktiebok enligt 3 kap. 10 § andra stycket aktiebolagslagen (1975:1385), 3 kap. 10 § andra stycket försäkringsrörelselagen (1982:713) och 3 kap. 11 § första stycket bankaktiebolagslagen (1987:618).

En auktorisation eller ett tillstånd enligt första stycket får förenas med särskilda villkor för att tillgodose allmänna och enskilda intressen. Auktorisationen eller tillståndet kan återkallas av den myndighet som har meddelat auktorisationen eller tillståndet, om ett villkor har åsidosatts och avvikelserna är betydande eller om annars förutsättningar för auktorisation eller tillstånd inte längre föreligger.

Beslut i frågor om auktorisation eller tillstånd som har meddelats av annan än regeringen får överklagas hos kammarrätten. Beslutet skall verkställas även om det har överklagats, om inte kammarrätten förordnar annat.

9 kap.

4 §

I ett konto för skuldförbindelser som inte är förvaltarregistrerade skall anges

1. namn, personnummer eller annat identifieringsnummer samt postadress för borgenär, panthavare och den som har en rättighet på grund av sådan inskränkning i rätten att fritt förfoga över skuldförbindelsen som avses i 7,

2. skuldbelopp och lånevillkor samt, i förekommande fall, antalet skuldförbindelser och dessas nominella belopp,

3. vid konvertibel fordran och optionsrätt till nyteckning enligt 5 kap. aktiebolagslagen (1975:1385) huruvida utbytes- eller teckningsrätten avser bunden eller fri aktie,

3. vid konvertibel fordran och optionsrätt till nyteckning enligt 5 kap. aktiebolagslagen (1975:1385) eller 5 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618) huruvida utbytes- eller teckningsrätten avser bunden eller fri aktie,

4. verkställd utbetalning av kapitalbelopp eller ränta,

5. huruvida utbyte skett av konvertibel fordran enligt 5 kap. aktiebolagslagen eller 5 kap. bankaktiebolagslagen (1987:618),

5. huruvida utbyte skett av konvertibel fordran enligt 5 kap. aktiebolagslagen eller 5 kap. bankaktiebolagslagen,

6. huruvida utnyttjande skett av optionsrätt vid nyteckning på grund av fordran som är förenad med optionsrätt till nyteckning enligt 5 kap. aktiebolagslagen eller 5 kap. bankaktiebolagslagen,

7. andra inskränkningar för borgenären att ta emot betalning eller att i övrigt göra betalningsutfästelsen gällande.

Kontot skall dessutom innehålla sådana uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 9 – 11 och 13.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 september 1990

Närvarande: statsråden Engström, ordförande, och Hjelm-Wallén, S. Andersson, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Freivalds, Wallström, Lööw, Persson, Molin, Sahlin, Larsson, Åsbrink

Föredragande: statsrådet Åsbrink

Lagrådsremiss om ändrade kapitaltäckningsregler med anledning av skattereformen, m. m.

1 Inledning

1.1 Gällande rätt m. m.

Banker och andra kreditinstitut skall uppfylla vissa minimikrav på kapitalstyrka, som skall bidra till att skydda insättarnas medel och till att skapa stabilitet och förtroende för verksamheten.

Genom lagstiftning hösten 1989 har nya skärpta kapitaltäckningsregler införts (prop. 1989/90:43, NU15, rskr. 103, SFS 1989:1086-1096). De nya reglerna trädde i kraft den 1 februari 1990 och omfattar banker och andra kreditinstitut. Lagstiftningen ansluter nära till de regler för banker som har utarbetats av den s. k. Baselkommittén, ett samarbetsorgan för centralbankerna inom 10-gruppen. Motsvarande regler har antagits av EG (Direktiv 89/299/EEC och 89/647/EEC).

Kapitalbasen skall vid varje tidpunkt utgöra minst åtta procent av placeringarnas värde (kapitalkravet). Kapitalbasen kan bestå av primärt och supplementärt kapital. Det primära kapitalet skall utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Till primärt kapital räknas för bankaktiebolagen eget kapital, för sparbankerna reservfonder och uppskrivningsfonder samt för föreningsbankerna eget kapital med undantag av förlagsinsatser. Vidare får för närvarande 70 % av institutens s. k. värdereglernas reserver, dvs. reserver för utlåning, garantiförbindelser, aktier, obligationer och utländska valutor, räknas till primärt kapital. För finansbolagens del tillkommer 70 % av överavskrivningar på uthyrd egendom. Den valda procentsatsen svarar mot vad som återstår sedan den latent skatteskulden räknats bort.

Till supplementärt kapital räknas i första hand förlagslån och andra skuldförbindelser med efterställd betalningsrätt. Dessa måste ha en ursprunglig löptid på minst fem år för att få räknas in i kapitalbasen. Förlagsbevis och andra skuldförbindelser med en återstående löptid understigande fem år får tas upp till ett begränsat belopp enligt vissa

närmare regler. Förlagsbevis och liknande skuldförbindelser får tillsammans inte överstiga hälften av det primära kapitalet.

Bankinspektionen kan, om vissa förutsättningar är uppfyllda, bestämma att ytterligare reserver eller nya instrument får räknas in i kapitalbasen. Härigenom skapas en större flexibilitet; nya slag av finansiella instrument kan utnyttjas utan att lagstiftningsåtgärder först måste vidtas.

Kapitalbasen skall som sagts uppgå till minst åtta procent av institutets placeringar. Placeringarna delas in i riskklasser. Vid beräkningen av kapitalkravet undantas placeringar utan kreditrisk, medan övriga placeringar delas in i tre klasser som tas upp med 20, 50 resp. 100 % av sitt värde.

Kreditinstituten skall ha uppfyllt de nya skärpta kapitalkraven vid utgången av år 1992. Till dess gäller att kapitaltäckningsgraden endast för kortare tid och i mindre mån får understiga den kapitaltäckningsgrad som förelåg den 1 februari 1990 eller den högre kapitaltäckningsgrad som därefter har uppnåtts. Vidare skall banker och bankkoncerner ha uppnått en kapitaltäckning på 7,25 % senast den 31 december 1990.

1.2 Skattereformen

Fr.o.m. 1992 års taxering skall lager och andra omsättningstillgångar i beskattningssammanhang värderas enligt lägsta värdets princip. Möjligheten att göra avsättningar till värderegleringsreserver upphör. De obeskattade reserverna skall återföras till beskattning.

Liksom andra företag får kreditinstituten samtidigt rätt att göra avsättning till en skatteutjämningsreserv, s.k. surv; se lagen (1990:654) om skatteutjämningsreserv. Underlaget för avsättningen är antingen företags egna kapital (K-surv) eller vad som under året betalats i lön till arbetstagarna (L-surv). Avdrag för avsättning till K-surv får göras med högst 30 % av kapitalunderlaget. Avdrag för avsättning till L-surv får göras med högst 15 % av löneunderlaget.

Återföringen av de nuvarande obeskattade reserverna till beskattning sker för banker, kreditaktiebolag, fondkommissionsbolag och finansbolag genom att ett uppskovsbelopp tas upp till beskattning vid 1992 års eller i vissa undantagsfall 1993 års taxering. Uppskovsbeloppet utgörs av skillnaden mellan gamla reserver och första årets avsättning till surv. För dessa företag uppbärs skatten normalt under fyra år; se lagen (1990:655) om återföring av obeskattade reserver.

1.3 Hörda myndigheter och organisationer

Ett utkast till lagrådsremiss i detta ärende har överlämnats till riksbanken, bankinspektionen, riksskatteverket, bokföringsnämnden, Föreningen Auktoriserade Revisorer (FAR), Svenska revisorssamfundet, Svenska Bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen, Sveriges Föreningsbankers Förbund, Finansbolagens Förening, Svenska Fondhandlareföreningen, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Sveriges allmänna hypoteksbank och Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB, för yttrande. Riksbanken, bankinspektionen, revisorssamfundet, bankföreningen, spar-

banksföreningen, föreningsbankernas förbund, fondhandlareföreningen, stadshypotekskassan och hypoteksbanken har yttrat sig i sak. De avgivna synpunkterna redovisas i det följande.

Prop. 1990/91:40

2 Överväganden

2.1 Survens betydelse för kapitaltäckningen

Mitt förslag: Skatteutjämningsreserven (surven) tas med 70% upp i kapitalbasen som primärt kapital.

Det remitterade utkastet: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Riksbanken, bankinspektionen, stadshypotekskassan och hypoteksbanken tillstyrker förslaget. Bankföreningen, sparbanksföreningen, föreningsbankernas förbund och fondhandlareföreningen förespråkar att hela surven skall få tas upp i kapitalbasen som primärt kapital.

Skälen för mitt förslag: Som jag förutskickat i samband med förslaget till reformerad inkomst- och företagsbeskattning (prop. 1989/90:110, s. 571), medför de ändrade beskattningsreglerna att bestämmelserna om kapitaltäckning måste justeras. Anledningen till detta är att möjligheten att göra avsättningar till värderegleringsreserver upphör och att nuvarande reserver skall tas upp till beskattning. På grund härav bör kapitaltäckningsreglerna om värderegleringsreserver utmönstras.

En grundtanke i Baselkommitténs kapitaltäckningsregler är att minst hälften av kapitalbasen skall utgöras av eget kapital. Med eget kapital avses då aktiekapital eller motsvarande samt redovisade reserver.

De nuvarande värderegleringsreserverna ingår i det primära kapitalet till 70% av sitt belopp. När reserverna upplöses och beskattas, kommer drygt 70% att kunna föras till det egna kapitalet.

Frågan är då hur surven skall behandlas i kapitaltäckningssammanhang. Möjligheten att göra avsättningar till surv kommer att avse betydande belopp. Den skattskyldige skall återföra surven till beskattning närmast följande beskattningsår men har å andra sidan rätt att då göra nytt avdrag för avsättning till surv. I det fall ny surv-avsättning inte görs i ett vinstgivande bolag träffas föregående års avsättning till surv av skatt med 30%, medan återstående 70% kan föras till det egna kapitalet som beskattade vinstmedel. Förlustår kan återföringen av surven ske utan omedelbara skatteeffekter.

Surven är avsedd att – vid sidan av att utjämna kostnaderna för finansiering med eget resp. främmande kapital – tjäna som instrument för att företaget i viss utsträckning skall kunna kvitta förluster mot tidigare vinster samt utjämna beskattningen mellan olika år. En uttalad avsikt med surven är alltså att den skall underlätta uppbyggnaden av det egna kapitalet genom att möjliggöra konsolidering och skatteutjämning (jfr prop. 1989/90:110, s. 520 ff).

Vad som nu sagts ger vid handen att surven uppfyller de krav som ställs upp i Baselkommitténs regler för att få tas upp i kapitalbasen som primärt kapital. Surven kan nämligen ses som en öppet redovisad reserv. I Baselreglerna förutsätts visserligen att reserverna bildats av beskattat kapital. Samma effekt uppnås emellertid genom att surven tas upp till 70 %, motsvarande vad som lägst återstår efter återföring till beskattning. Sedan värderingsreserverna beskattats och den återstående delen av reserverna förts till eget kapital, blir därigenom kapitaltäckningssituationen i princip densamma som före skattereformen. — Det skulle däremot stå klart i strid med Baselreglerna att låta någon del av den latent skattekulden ingå i kapitalbasen.

Det remitterade utkastet till lagtext innehöll inte — vilket flera remissinstanser påpekat — någon möjlighet för finansbolag att till det primära kapitalet räkna 70 % av det belopp som svarar mot bolagets reserver till följd av avskrivning på egendom som upplåtits till nyttjande. Skattereformen innebär inte att denna reserveringsmöjlighet tas bort. Det finns därför ingen anledning att ändra kapitaltäckningsreglerna i detta avseende.

Hypoteksinstituten omfattas också av de kapitaltäckningsregler som gäller fr.o.m. den 1 februari 1990. Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungarikets Sveriges stadshypotekskassa och hypoteksföreningarna har möjlighet att göra avdragsgilla avsättningar till reserv- eller säkerhetsfond upp till en viss nivå, se 2 § 8 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Hypotekslagstiftningen är för närvarande föremål för överväganden. Betänkandet (SOU 1989:103) Hypoteksinstituten i framtiden har nyligen remissbehandlats. På grund härav lämnades frågor om beskattningen av hypoteksinstituten åt sidan vid reformeringen av företagsbeskattningen. Det finns därför inte heller någon anledning att göra några ändringar i de kapitaltäckningsregler som gäller för hypoteksinstituten.

Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB, har — liksom hypoteksinstituten — rätt till avdrag för avsättning till reservfond upp till en viss nivå. Frågan om SBAB:s framtida beskattning kommer att avgöras i samband med att ställning tas till beskattningen av hypoteksinstituten. Inte heller beträffande SBAB finns därför anledning att nu föreslå ändringar i kapitaltäckningsreglerna. Detta bör komma till uttryck i övergångsbestämmelserna till ändringarna i kreditaktiebolagslagen.

Svenska skeppshypotekskassan berörs inte av skattereformen.

2.2 Värderingsreglerna i bl.a. bankrörelselagen

Mitt förslag: Alla tillgångar skall vid beräkningen av kapitalkravet tas upp till bokfört värde.

Det remitterade utkastet: Utkastet innehöll utöver vad som ingår i mitt förslag också ett förslag att den s. k. medeltalsvärdemetoden vid värdering av obligationer skulle avskaffas.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget att alla

tillgångar vid beräkningen av kapitalkravet skall tas upp till bokfört värde. Bankföreningen, sparbanksföreningen, föreningsbankernas förbund och fondhandlareföreningen är starkt kritiska mot att medeltalsvärdeometoden avskaffas. Riksbanken och bankinspektionen instämmer i att medeltalsvärdeometoden i princip bör avskaffas men anför vissa betänkligheter av främst praktisk natur.

Skälen för mitt förslag: Av 14 § bokföringslagen (1976:125) framgår att omsättningstillgångar skall tas upp till högst anskaffningsvärdet eller, om det verkliga värdet är lägre, detta värde. Av sedan den 1 juli 1990 gällande regler (p 2 av anvisningarna till 24 § kommunalskattelagen 1928:370) framgår att tillgångar i form av fordringar och värdepapper vid taxeringen skall värderas enligt generella regler. Detta innebär att tillgångarna inte får tas upp till lägre värde än det högsta som är tillåtet enligt 14 § bokföringslagen. Uttryckt på annat sätt innebär regeln att tillgångarna — exempelvis lånefordringar, aktier, obligationer och utländska valutor — inte får värderas lägre än det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet. I den mån en fordran är osäker får detta beaktas inom ramen för denna regel. Det har inte ansetts behövt att medge särskilda reserveringar för kreditrisker, ej heller för kursrisker, valutarisker och liknande (jfr prop. 1989/90:110, s. 570 f).

För bestämmandet av kapitalkravet uppställs emellertid i 2 kap.10 § fjärde stycket 1 bankrörelselagen särskilda regler för värderingen av sådana tillgångar för vilka värderingsreserver avsatts. Lånefordringar och garantiförbindelser skall värderas till sitt bruttobokföringsvärde. Aktier, obligationer och utländska valutor skall också värderas till bruttobokföringsvärdet; dock gäller beträffande dessa tillgångar att marknadsvärdet inte får överskridas. Motsvarande bestämmelser finns i 4 c § lagen (1963:76) om kreditaktiebolag, 18 b § fondkommissionslagen (1979:748) och 11 b § lagen (1988:606) om finansbolag.

När värderingsreserverna avskaffas och i stället tillgångar i skattesammanhang skall redovisas till sitt lägsta värde, bör föreskrivas att alla slag av tillgångar vid bestämmandet av kapitalkravet skall tas upp till sitt bokförda värde.

När det gäller bankernas allmänna redovisning anges i 4 kap. 4 § bankrörelselagen att, utöver vad som föreskrivs i 14 § bokföringslagen, en banks tillgångar i form av vissa obligationer får tas upp till ett medeltalsvärde, grundat på emissionsräntorna under de senaste tio åren på obligationer som utfärdats av vissa bostadslåneinstitut. Anskaffningsvärdet får dock inte överskridas.

Regeln om medeltalsberäkning av värdet på obligationer tillkom i en situation när bankerna, till skillnad från vad som numera gäller, skulle hålla obligationsportföljer av ansevärd storlek. Syftet med undantagsbestämmelsen är att bankerna skall kunna dämpa svängningarna i sitt resultat genom att under perioder av stigande räntenivå inte behöva belasta resultatet ett enskilt år med hela värdeminskningen på obligationsinnehavet. Det har ansetts att sådana växlingar i resultat och ställning kan vara skadliga för en banks anseende när det gäller kreditvärdighet (rating).

Det torde vara ett allmänt intresse att bankernas redovisning så rättvi-

sande som möjligt återger bankens resultat och ställning, som onekligen påverkas av förändringar av obligationernas värde. Starka skäl talar därför för att möjligheten att använda medeltalsvärdet i princip bör avskaffas. Såsom anförts av flera remissinstanser kan emellertid ett avskaffande av metoden leda till problem för bankerna, i allt fall under ett övergångsskede. Vidare torde — vilket också påpekats av olika remissinstanser — de för bankerna gällande redovisningsreglerna i allmänhet komma att behöva ses över som ett led i anpassningen till vad som gäller inom EG. Framför allt av det skälet avstår jag från att nu lägga fram förslaget. Frågan om ett avskaffande av medeltalsvärdemetoden får behandlas i samband med en sådan översyn.

2.3 Avräkning från kapitalbasen i hypoteksinstitut

I 39 c § lagen (1968:576) om Konungariket Sveriges stadshypotekskassa och om stadshypoteksföreningar resp. 60 b § lagen (1970:65) om Sveriges allmänna hypoteksbank och om landshypoteksföreningar behandlas kapitalbasen i dessa hypoteksinstitut. Om ett institut har förvärvat aktier i ett fastighetsbolag, eller aktier eller andelar i ett företag som tillgodoser vissa för kreditinstitut gemensamma intressen m. m., och hypoteksinstitutet har ett väsentligt ekonomiskt intresse i företaget, skall från kapitalbasen räknas av åtta procent av summan av det bokförda värdet av aktierna eller andelarna i företaget och företagets bokförda skulder. Reglerna motsvarar i stort sett en bestämmelse som tidigare gällde bankerna (2 kap. 9 § bankrörelselagen i dess lydelse före den 1 februari 1990).

I bankrörelselagen fanns en begränsning av avräkningens storlek. I det fall innehavet av aktier eller andelar var lägre än 100 % avräknades endast åtta procent av den del av värdet av skulderna som svarade mot innehavet. Stadshypotekskassan har i sitt yttrande över utkastet påpekat att denna begränsningsregel inte influerats i de lagar som rör hypoteksinstituten, vilket kan leda till att avräkningen blir för stor. Kassen har dock samtidigt påpekat att felet inte nu har någon praktisk betydelse, eftersom stadshypotekskassans nuvarande aktieinnehav inte anses vara av sådan ekonomisk betydelse att regeln blir tillämplig.

Stadshypotekskassans påpekande är i och för sig riktigt. Med tanke på att frågan har så liten praktisk betydelse och på att den aktuella lagstiftningen med största sannolikhet inom en nära framtid kommer att upphöra att gälla i nuvarande form finner jag emellertid inte anledning att föreslå ändringar i två lagar som inte i övrigt berörs av detta lagstiftningsärende.

2.4 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

De nuvarande värderingsreserverna upplöses i samband med det bokslut som kommer att ligga till grund för 1992 års taxering (eller i vissa fall 1993 års taxering). Även lagen om skatteutjämningsreserv tillämpas första gången i samband med det bokslutet. Övergångsregler om att de nya kapitaltäckningsreglerna skall tillämpas först i samband med övergången från värderingsreserv till surv måste därför finnas. Övergången bör

knytas till utgången av det räkenskapsår när värderegleringsreserverna skall återföras till beskattning och avsättning till surv första gången kan göras. Detta uppnås genom en övergångsbestämmelse om att äldre regler skall gälla till utgången av det räkenskapsår som avslutas närmast efter den 28 februari 1991. Lagändringarna bör träda i kraft den 1 mars 1991.

Ett enskilt företags beslut att inte göra någon avsättning till surv påverkar givetvis inte tidpunkten för de nya reglernas första tillämpning, lika lite som denna påverkas av om något företag av ett eller annat skäl saknar möjlighet att göra avsättning till surv.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617),
 2. lag om ändring i lagen (1963:76) om kreditaktiebolag,
 3. lag om ändring i fondkommissionslagen (1979:748),
 4. lag om ändring i lagen (1988:606) om finansbolag.
- Förslagen bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

4 Hemställan

Jag hemställer att lagrådets yttrande inhämtas över de upprättade förslagen.

5 Beslut

Regeringen beslutar i enlighet med föredragandens hemställan.

1 Förslag till

Lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 9 a och 10 §§ bankrörelselagen (1987:617) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 kap.

9 a §¹

Kapitalbasen utgörs av summan av primärt och supplementärt kapital efter avräkning enligt sista stycket. Det primära kapitalet skall utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Med primärt kapital avses:

- A. I bankaktiebolag eget kapital, i sparbanker reservfonder och uppskrivningsfonder samt i föreningsbanker eget kapital med undantag för förlagsinsatser.
- B. Sjuttio procent av *det belopp som svarar mot bankens reserver för utlåning och garanti-förbindelser.* B. Sjuttio procent av *skatteutjämningsreserven.*
- C. *Sjuttio procent av det belopp som svarar mot bankens reserver för aktier, obligationer och utländska valutor, dock högst sjuttio procent av skillnaden mellan nettobokföringsvärdet och det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.*

Med supplementärt kapital avses det nominella värdet av förlagsandelsbevis samt förlagsbevis och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid av minst fem år och med rätt till betalning först efter bankens övriga borgenärer, dock sammanlagt högst till ett belopp som motsvarar hälften av det primära kapitalet. Bevis och andra skuldförbindelser vilkas återstående löptid understiger fem år skall tas upp till ett belopp som motsvarar tjugo procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfallodagen.

Som primärt eller supplementärt kapital får dessutom, enligt medgivande av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av bankinspektionen, räknas andra kapitaltillskott och reserver än som sägs i andra och tredje styckena.

Från summan av det primära och supplementära kapitalet skall räknas av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form i ett företag som driver något slag av bankverksamhet. Någon avräkning skall dock inte göras om tillskottet uppgår till högst fem procent av företagets egna kapital eller motsvarande och det sammanlagda bokförda värdet av sådana tillskott inte överstiger tio procent av bankens egna

¹ Senaste lydelse 1989:1086.

kapital eller egna fonder. Avräkning skall inte heller göras för tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 11 §.

10 §²

Kapitalkravet enligt 9 § bestäms i förhållande till bankens tillgångar samt sådana garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden som innebär en kreditrisk för banken (placeringar). Placeringarna delas in i följande grupper:

- A
1. Inneliggande kassa, checkar och postremissväxlar.
 2. Värdehandlingar och fordringar för vilka svenska staten, en svensk kommun eller en därmed jämförlig samfällighet svarar.
 3. Värdehandlingar och fordringar för vilka utländska stater eller centralbanker svarar, om värdehandlingen eller fordran gäller i den nationella valutan och är refinansierad i samma valuta.
 4. Övriga värdehandlingar och fordringar för vilka svarar någon av de utländska stater och centralbanker som regeringen föreskriver.
 5. Fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden, för vilka säkerheten utgörs av sådana tillgångar som avses i 1 eller sådana statliga värdehandlingar som avses i 2-4.
- B
1. Värdehandlingar och fordringar för vilka allmänna pensionsfonden eller ett svenskt företag som bedriver något slag av bankverksamhet svarar.
 2. Värdehandlingar och fordringar för vilka svarar en kommun eller en därmed jämförlig samfällighet i någon av de utländska stater som regeringen föreskriver.
 3. Värdehandlingar och fordringar med en återstående löptid av högst ett år för vilka en utländsk bank svarar.
 4. Värdehandlingar och fordringar för vilka svarar en bank i någon av de utländska stater som regeringen föreskriver.
 5. Värdehandlingar och fordringar för vilka svarar någon av de internationella utvecklingsbanker som regeringen föreskriver.
 6. Fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden, för vilka säkerheten utgörs av värdehandlingar eller fordringar som anges i 5.
- C. Fordringar, garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden, för vilka säkerheten utgörs av panträtt i bostadsfastighet eller tomträtt till sådan fastighet inom det uppskattade värde som banken bestämt efter särskild värdering.
- D. Övriga tillgångar, garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden.

Vid bestämmandet av kapitalkravet undantas

- sådana tillskott som enligt 9 a § sista stycket skall räknas av från kapitalbasen,
- tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 11 §,
- de placeringar som anges i första stycket A,
- fordringar mot företag som ingår i samma koncern som banken,
- fordringar som har garanterats av ett företag i samma koncern som banken,
- fordringar mellan en sparbank och Sparbankernas Bank samt
- fordringar mellan en föreningsbank och Föreningsbankernas Bank.

² Senaste lydelse 1989:1086.

I övrigt skall vid bestämmandet av kapitalkravet placeringarna tas upp till sammanlagt

- tjugo procent av summan av de placeringar som anges i första stycket B,
- femtio procent av summan av de placeringar som anges i första stycket C samt
- hela summan av de placeringar som anges i första stycket D.

Till grund för bestämmandet av kapitalkravet enligt tredje stycket skall placeringarna värderas enligt följande:

1. Tillgångar, för vilka reserver som avses i 9 a § andra stycket B och C har satts av, värderas till sitt bruttobokföringsvärde, aktier, obligationer och utländska valutor dock högst till sitt marknadsvärde.	1. Tillgångar värderas till sitt bokförda värde.
2. Övriga tillgångar värderas till sitt bokförda värde.	
3. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.	2. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.
4. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.	3. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.
5. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.	4. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.

Regeringen får bemyndiga bankinspektionen att meddela sådana föreskrifter som enligt denna paragraf ankommer på regeringen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.
 2. Äldre föreskrifter gäller till utgången av det räkenskapsår som avslutas närmast efter ikraftträdandet.

Härigenom föreskrivs att 4 b och 4 c §§ lagen (1963:76) om kreditaktiebolag skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 b §¹

Kapitalbasen utgörs av summan av primärt och supplementärt kapital efter avräkning enligt sista stycket. Det primära kapitalet skall utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Med primärt kapital avses:

A. Eget kapital.

B. Sjuttio procent av *det belopp som svarar mot bolagets reserver för utlåning och garantiförbindelser.*

B. Sjuttio procent av *skatteutjämningsreserven.*

C. *Sjuttio procent av det belopp som svarar mot bolagets reserver för aktier, obligationer och utländska valutor, dock högst sjuttio procent av skillnaden mellan nettobokföringsvärdet och det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.*

Med supplementärt kapital avses det nominella värdet av förlagsbevis och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid av minst fem år och med rätt till betalning först efter bolagets övriga borgenärer, dock sammanlagt högst till ett belopp som motsvarar hälften av det primära kapitalet. Bevis och andra skuldförbindelser vilkas återstående löptid understiger fem år skall tas upp till ett belopp som motsvarar tjugo procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfallodagen.

Som primärt eller supplementärt kapital får dessutom, enligt medgivande av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av bankinspektionen, räknas andra kapitaltillskott och reserver än som sägs i andra och tredje styckena.

Från summan av det primära och supplementära kapitalet skall räknas av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form i ett företag som driver något slag av finansiell verksamhet som kräver tillstånd. Någon avräkning skall dock inte göras om tillskottet uppgår till högst fem procent av företagets egna kapital eller motsvarande och det sammanlagda bokförda värdet av sådana tillskott inte överstiger tio procent av bolagets egna kapital. Avräkning skall inte heller göras för tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 4 d §.

4 c §²

Kapitalkravet enligt 4 a § bestäms i förhållande till bolagets tillgångar samt sådana garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarkna-

¹ Senaste lydelse 1989:1090.

² Senaste lydelse 1989:1090.

den som innebär en kreditrisk för bolaget (placeringar). Placeringarna delas in i följande grupper:

- A. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap. 10 § första stycket A bankrörelselagen (1987:617).
- B. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap. 10 § första stycket B bankrörelselagen.
- C. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap. 10 § första stycket C bankrörelselagen.
- D. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap. 10 § första stycket D bankrörelselagen.

Vid bestämmandet av kapitalkravet undantas

- sådana tillskott som enligt 4 b § sista stycket skall räknas av från kapitalbasen,
- tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 4 d §,
- de placeringar som anges i första stycket A,
- fordringar mot företag som ingår i samma koncern som kreditaktiebolaget samt
- fordringar som har garanterats av ett företag i samma koncern som kreditaktiebolaget.

I övrigt skall vid bestämmandet av kapitalkravet placeringarna tas upp till sammanlagt

- tjugo procent av summan av de placeringar som anges i första stycket B,
- femtio procent av summan av de placeringar som anges i första stycket C samt
- hela summan av de placeringar som anges i första stycket D.

Till grund för bestämmandet av kapitalkravet enligt tredje stycket skall placeringarna värderas enligt följande:

1. Tillgångar, för vilka reserver som avses i 4 b § andra stycket B och C har satts av, värderas till sitt bruttobokföringsvärde, aktier, obligationer och utländska valutor dock högst till sitt marknadsvärde.	1. Tillgångar värderas till sitt bokförda värde.
2. Övriga tillgångar värderas till sitt bokförda värde.	
3. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.	2. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.
4. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.	3. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.
5. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.	4. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.

Regeringen får bemyndiga bankinspektionen att meddela sådana föreskrifter som enligt denna paragraf ankommer på regeringen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för Statens Bostadsfinansieringsinstitut, SBAB.

3. För andra kreditaktiebolag gäller äldre föreskrifter till utgången av det räkenskapsår som avslutas närmast efter ikraftträdandet.

Lag om ändring i fondkommissionslagen (1979:748)

Härigenom föreskrivs att 18 a och 18 b §§ fondkommissionslagen (1979:748) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 a §¹

Kapitalbasen utgörs av summan av primärt och supplementärt kapital efter avräkning enligt sista stycket. Det primära kapitalet skall utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Med primärt kapital avses:

A. Eget kapital.

B. Sjuttio procent av *det belopp som svarar mot bolagets reserver för utlåning och garanti-förbindelser.*

B. Sjuttio procent av *skatteutjämningsreserven.*

C. *Sjuttio procent av det belopp som svarar mot bolagets reserver för aktier, obligationer och utländska valutor, dock högst sjuttio procent av skillnaden mellan nettobokföringsvärdet och det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.*

Med supplementärt kapital avses det nominella värdet av förslagsbevis och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid av minst fem år och med rätt till betalning först efter bolagets övriga borgenärer, dock sammanlagt högst till ett belopp som motsvarar hälften av det primära kapitalet. Bevis och andra skuldförbindelser vilkas återstående löptid understiger fem år skall tas upp till ett belopp som motsvarar tjugo procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfallodagen.

Som primärt eller supplementärt kapital får dessutom, enligt medgivande av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av bankspektionen, räknas andra kapitaltillskott och reserver än som sägs i andra och tredje styckena.

Från summan av det primära och supplementära kapitalet skall räknas av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form i ett företag som driver något slag av finansiell verksamhet som kräver tillstånd. Någon avräkning skall dock inte göras om tillskottet uppgår till högst fem procent av företagets egna kapital eller motsvarande och det sammanlagda bokförda värdet av sådana tillskott inte överstiger tio procent av bolagets egna kapital. Avräkning skall inte heller göras för tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 18 c §.

¹ Senaste lydelse 1989:1093.

18 b §²

Kapitalkravet enligt 18 § bestäms i förhållande till bolagets tillgångar samt sådana garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden som innebär en kreditrisk för bolaget (placeringar). Placeringarna delas in i följande grupper:

- A. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket A bankrörelselagen (1987:617).
- B. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket B bankrörelselagen.
- C. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket C bankrörelselagen.
- D. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket D bankrörelselagen.

Vid bestämmandet av kapitalkravet undantas

- sådana tillskott som enligt 18 a § sista stycket skall räknas av från kapitalbasen,
- tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 18 c §,
- de placeringar som anges i första stycket A,
- fordringar mot företag som ingår i samma koncern som fondkommissionsbolaget samt
- fordringar som har garanterats av ett företag i samma koncern som fondkommissionsbolaget.

I övrigt skall vid bestämmandet av kapitalkravet placeringarna tas upp till sammanlagt

- tjugo procent av summan av de placeringar som anges i första stycket B,
- femtio procent av summan av de placeringar som anges i första stycket C samt
- hela summan av de placeringar som anges i första stycket D.

Till grund för bestämmandet av kapitalkravet enligt tredje stycket skall placeringarna värderas enligt följande:

1. Tillgångar, för vilka reserver som avses i 18 a § andra stycket B och C har satts av, värderas till sitt bruttobokföringsvärde, aktier, obligationer och utländska valutor dock högst till sitt marknadsvärde.	1. Tillgångar värderas till sitt bokförda värde.
2. Övriga tillgångar värderas till sitt bokförda värde.	
3. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.	2. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.
4. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.	3. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.
5. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.	4. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte regeringen föreskriver ett lägre belopp.

² Senaste lydelse 1989:1093.

Regeringen får bemyndiga bankinspektionen att meddela sådana föreskrifter som enligt denna paragraf ankommer på regeringen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.
 2. Äldre föreskrifter gäller till utgången av det räkenskapsår som avslutas närmast efter ikraftträdandet.

Härigenom föreskrivs att 11 a och 11 b §§ lagen (1988:606) om finansbolag skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*11 a §¹

Kapitalbasen utgörs av summan av primärt och supplementärt kapital efter avräkning enligt sista stycket. Det primära kapitalet skall utgöra minst hälften av kapitalbasen.

Med primärt kapital avses:

A. Eget kapital.

B. Sjuttio procent av *det belopp som svarar mot bolagets reserver för utlåning och garanti-förbindelser samt till följd av avskrivning på egendom som upplåtits till nyttjande.*

C. *Sjuttio procent av det belopp som svarar mot bolagets reserver för aktier, obligationer och utländska valutor, dock högst sjuttio procent av skillnaden mellan nettobokföringsvärdet och det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.*

B. *Sjuttio procent av skatteutjämningsreserven och sjuttio procent av det belopp som svarar mot bolagets reserver till följd av avskrivning på egendom som upplåtits till nyttjande.*

Med supplementärt kapital avses det nominella värdet av förlagsbevis och andra skuldförbindelser med en ursprunglig löptid av minst fem år och med rätt till betalning först efter bolagets övriga borgenärer, dock sammanlagt högst till ett belopp som motsvarar hälften av det primära kapitalet. Bevis och andra skuldförbindelser vilkas återstående löptid understiger fem år skall tas upp till ett belopp som motsvarar tjugo procent av det nominella värdet för varje helt år som återstår till förfallodagen.

Som primärt eller supplementärt kapital får dessutom, enligt medgivande av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av bankspektionen, räknas andra kapitaltillskott och reserver än som sägs i andra och tredje styckena.

Från summan av det primära och supplementära kapitalet skall räknas av det bokförda värdet av vad som har skjutits till som aktiekapital eller i annan form i ett företag som driver något slag av finansiell verksamhet som kräver tillstånd. Någon avräkning skall dock inte göras om tillskottet uppgår till högst fem procent av företagets egna kapital eller motsvarande och det sammanlagda bokförda värdet av sådana tillskott inte överstiger tio procent av bolagets egna kapital. Avräkning skall inte heller göras för tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 11 c §.

¹ Senaste lydelse 1989:1095

11 b §²

Kapitalkravet enligt 11 § bestäms i förhållande till bolagets tillgångar samt sådana garantiförbindelser och andra åtaganden på kapitalmarknaden som innebär en kreditrisk för bolaget (placeringar). Placeringarna delas in i följande grupper:

- A. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket A bankrörelselagen (1987:617).
- B. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket B bankrörelselagen.
- C. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket C bankrörelselagen.
- D. Tillgångar och åtaganden som avses i 2 kap.10 § första stycket D bankrörelselagen.

Vid bestämmandet av kapitalkravet undantas

- sådana tillskott som enligt 11 a § sista stycket skall räknas av från kapitalbasen,
- tillskott i företag som omfattas av bestämmelserna i 11 c §,
- de placeringar som anges i första stycket A,
- fordringar mot företag som ingår i samma koncern som finansbolaget samt
- fordringar som har garanterats av ett företag i samma koncern som finansbolaget.

I övrigt skall vid bestämmandet av kapitalkravet placeringarna tas upp till sammanlagt

- tjugo procent av summan av de placeringar som anges i första stycket B,
- femtio procent av summan av de placeringar som anges i första stycket C samt
- hela summan av de placeringar som anges i första stycket D.

Till grund för bestämmandet av kapitalkravet enligt tredje stycket skall placeringarna värderas enligt följande:

1. Tillgångar, för vilka reserver som avses i 11 a § andra stycket B och C har satts av, värderas till sitt bruttobokföringsvärde, aktier, obligationer och utländska valutor dock högst till sitt marknadsvärde.	1. Tillgångar värderas till sitt bokförda värde.
2. Övriga tillgångar värderas till sitt bokförda värde.	
3. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.	2. Garantiförbindelser med anknytning till kreditgivning värderas till sitt nominella belopp.
4. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.	3. Övriga garantiförbindelser värderas till halva sitt nominella belopp.
5. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte rege-	4. Andra åtaganden på kapitalmarknaden värderas till sitt nominella belopp, om inte rege-

² Senaste lydelse 1989:1095.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Prop. 1990/91: 40
Bilaga 1

ringen föreskriver ett lägre belopp.

ringen föreskriver ett lägre belopp.

Regeringen får bemyndiga bankinspektionen att meddela sådana föreskrifter som enligt denna paragraf ankommer på regeringen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 1991.
 2. Äldre föreskrifter gäller till utgången av det räkenskapsår som avslutas närmast efter ikraftträdandet.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1990-09-27

Närvarande: f.d. regeringsrådet Eskil Hellner, regeringsrådet Stig von Bahr, justitierådet Hans-Gunnar Solerud

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 20 september 1990 har regeringen på hemställan av statsrådet Åsbrink beslutat inhämta lagrådets yttrande över de lagförslag som tagits upp i lagrådsremiss om ändrade kapitaltäckningsregler med anledning av skattereformen, m. m.

Förslagen har inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Per Håkansson.

Förslagen föranleder följande yttrande av lagrådet:

Lagen om ändring i bankrörelselagen (1987:617)

Enligt 9 § bankrörelselagen skall en bank vid varje tidpunkt ha en kapitalbas, beräknad enligt 9 a §, som motsvarar 8 % av värdet av bankens placeringar, beräknat enligt 10 § (kapitalkrav).

Vid beräkningen av kapitalbasen räknas för närvarande enligt 9 a § andra stycket B och C som primärt kapital dels 70 % av det belopp som svarar mot bankens värderingsreserv för utlåning och garantiförbindelser, dels – med viss begränsning – 70 % av bankens värderingsreserv för aktier, obligationer och utländska valutor. I remissprotokollet föreslås att utan ändring av procentsatsen det primära kapitalet skall baseras på bankens skatteutjämningsreserv i stället för värderingsreserver.

Vid bestämmandet av placeringarnas värde skall enligt nu gällande bestämmelser i 10 § fjärde stycket 1 i princip tillgångar, för vilka värderingsreserver satts av, värderas till bruttobokföringsvärdet. Övriga tillgångar skall enligt nämnda stycke 2 värderas till sitt bokförda värde. Ändringen i det remitterade förslaget innebär att samtliga tillgångar skall värderas till sitt bokförda värde.

Som framgår av det anförda är de föreslagna ändringarna inte av ingripande natur utan kan närmast ses som en av skattereformen betingad förenkling av reglerna om kapitaltäckning. Lagrådet vill ändå ta upp en fråga som aktualiseras vid tillämpning av de föreslagna reglerna, nämligen innebörden av begreppet bokfört värde.

I nu gällande lydelse av 9 a § och 10 § förekommer vid sidan av begreppen bruttobokföringsvärde och bokfört värde även begreppet nettobokföringsvärde. Som nettobokföringsvärde avses uppenbarligen skillnaden mellan bruttobokföringsvärde och det belopp som satts av till värderingsreserv. Termen bokfört värde synes användas i fråga om tillgångar för vilka värderingsreserver inte förekommer. Av detta torde följa att exempelvis en banks inventarier skall värderas till bokfört värde. Att märka är emellertid att överavskrivningar på inventarier kan ge upphov till i princip samma typ av reserveringar som de till bankens utlåning

m. m. kopplade värderegleringsreserverna. Om överavskrivning skett uppkommer därför spørgsmålet om denna skall beaktas vid fastställandet av inventariernas bokförda värde eller inte. Ett liknande problem torde kunna uppkomma även beträffande vissa fordringar, t.ex. om en bank tagit upp en fordran i utländsk valuta till balansdagens kurs men — för att undvika redovisning av en orealiserad vinst — satt av visst belopp till en valutakursreserv.

Vid föredragningen inför lagrådet har upplysts att termen bokfört värde i förekommande fall skall anses utgöra skillnaden mellan det på aktivsidan upptagna värdet och vad som på passivsidan redovisats som överavskrivningar eller liknande ackumulerade bokslutsdispositioner. Mot en sådan tolkning kan möjligen anföras att bedömningen av om kapitalkravet är uppfyllt skall göras fortlöpande (9 §) och att regler egentligen saknas för hur exempelvis ackumulerade överavskrivningar på det vid en viss tidpunkt befintliga inventariebeståndet skall bestämmas.

Tydligt är emellertid att en tillämpning av kapitaltäckningsreglerna under det löpande räkenskapsåret under alla förhållanden förutsätter upprätthållande av en "fiktiv" balansräkning vari kan ingå bokslutsdispositioner såsom överavskrivningar och skatteutjämningsreserv. Såsom bokfört värde i en balansräkning torde normalt betecknas det värde som framkommer sedan bokslutsdispositioner i form av lagerreserv och överavskrivningar beaktats (se 14 § tredje stycket bokföringslagen /1976:125/ samt Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR:s rekommendationer i redovisningsfrågor nr 2 /Varulagervärdering och lagerreserv, avsnitt 7/ och nr 3 /Redovisning av materiella anläggningstillgångar, avsnitt 5/).

Lagrådet kan mot bakgrund av det anförda ansluta sig till den vid föredragningen uttalade meningen att begreppet bokfört värde i förekommande fall avser skillnaden mellan tillgångarnas på aktivsidan redovisade värden och ackumulerade överavskrivningar e.dyl. Enligt lagrådets uppfattning är den förordade tolkningen förenlig med den föreslagna lagtexten vilken således kan godtas.

Övergångsbestämmelserna till ändringen i lagen om kreditaktiebolag

I 1 § andra stycket lagen (1990:654) om skatteutjämningsreserv undantas från rätten att göra avdrag för avsättning till sådan reserv företag som avses i 2 § 8 mom. åttonde stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt. Till de sålunda undantagna företagen hör det i punkt 2 av förevarande övergångsbestämmelser nämligen angivna Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, SBAB. En lagregel bör emellertid utformas så att den har generell räckvidd (se lagrådets yttrande i prop. 1976/77:53). Lagrådet föreslår därför att bestämmelsen får följande lydelse:

"2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för sådana kreditaktiebolag som enligt lagen (1990:654) om skatteutjämningsreserv inte är berättigade till avdrag för avsättning till sådan reserv."

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 oktober 1990

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Engström, Hjelm-Wallén, S. Andersson, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Freivalds, Wallström, Lööw, Persson, Molin, Sahlin, Larsson, Åsbrink

Föredragande: statsrådet Åsbrink

Proposition om ändrade kapitaltäckningsregler med anledning av skattereformen, m. m.

1 Anmälan av lagrådsyttrande m. m.

Föredraganden anmäler lagrådets yttrande (beslut om lagrådsremiss fattat vid regeringssammanträde den 20 september 1990) över förslag till

1. lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617),
2. lag om ändring i lagen (1963:76) om kreditaktiebolag,
3. lag om ändring i fondkommissionslagen (1979:748),
4. lag om ändring i lagen (1988:606) om finansbolag.

Föredraganden redogör för lagrådets yttrande och anför.

Lagrådet har dels föreslagit en annan lydelse av punkt 2 i övergångsbestämmelserna till lagen om ändring i lagen om kreditaktiebolag, dels yttrat sig om innebörden av begreppet bokfört värde. Lagrådet har i övrigt lämnat lagförslagen utan erinran.

Jag godtar lagrådets uppfattning.

Vad lagrådet yttrat i fråga om begreppet bokfört värde riktar emellertid uppmärksamheten på ytterligare en fråga med anknytning till värdering av tillgångar. Som framgår av det till lagrådet remitterade lagförslaget får finansbolagen i kapitalbasen ta upp 70 % av överavskrivningarna på uthyrd egendom som primärt kapital (11 a § andra stycket lagen /1988:606/ om finansbolag). Någon ändring föreslås inte i denna ordning. Finansbolagens överavskrivningar på uthyrd egendom blir den enda återstående obeskattade reserveringen i kapitalbasen med direkt anknytning till viss egendom. Detta medför att vid bestämmandet av kapitalkravet sådan egendom inte kan tas upp till bokfört värde. I stället måste – på samma sätt som nu gäller – i 11 b § samma lag föreskrivas att i detta speciella fall tillgångarna skall värderas till sitt bruttobokföringsvärde.

2 Kapitaltäckningskravet för placeringar för vilka försäkringsbolag svarar

Prop. 1990/91:40
Bilaga 1

Jag vill här också ta upp frågan om behandlingen i kapitaltäckningssammanhang av fordringar som gäller mot försäkringsbolag eller som har garanterats av försäkringsbolag.

Enligt punkt 4 i övergångsbestämmelserna till lagen (1989:1086) om ändring i bankrörelselagen får, utan hinder av vad som föreskrivs i 2 kap. 10 § första stycket, värdehandlingar och andra fordringar för vilka försäkringsbolag svarar intill utgången av 1990 hänföras till grupp B. Detta innebär att sådana placeringar vid bestämmandet av kapitalkravet skall tas upp till 20 % av sitt bokförda värde. Försäkringsbolagen har således hänförs till samma kategori som bankerna. Motsvarande föreskrift finns i övriga lagar som behandlar kapitaltäckning. Utan denna övergångsbestämmelse skulle sådana placeringar ha hänförs till grupp D och ha tagits upp till 100 %.

I motiven till övergångsbestämmelsen underströk föredragande statsrådet att det enligt hans mening inte var möjligt för Sverige att på sikt ha regler som i viktiga avseenden avviker från vad som gäller internationellt. Han anförde emellertid också att det inte var helt klarlagt vad EGs slutliga ställningstagande skulle bli i frågan om behandlingen av placeringar för vilka försäkringsbolag svarar. I ett övergångsskede borde därför gälla att sådana placeringar hänförs till samma riskgrupp som beträffande bank (prop. 1989/90:43 s. 101).

I sitt betänkande med anledning av propositionen fann näringsutskottet att den ordning som skall gälla sedan övergångsperioden löpt ut får en snedvridande effekt på konkurrensen mellan kreditförsäkringsverksamheten och bankernas garantigivning. Utskottet framhöll det angelägna i att regeringen verkade för en ändring av kapitalkraven på den punkt som nu har berörts (1989/90:NU15 s. 11). Riksdagen antog utskottets betänkande (rskr 103).

Företrädare för svenska myndigheter har i olika sammanhang med företrädare för EG och inom Baselkommittén tagit upp frågan om att sådana placeringar för vilka försäkringsbolag svarar skall placeras in i samma kategori som gäller för bankerna. Det har emellertid inte varit möjligt att vinna någon internationell anslutning till en sådan tankegång. Med tanke på det angelägna i att de svenska kapitaltäckningsreglerna överensstämmer med vad som gäller på andra håll, förordar jag därför att någon ändring inte görs i de svenska bestämmelserna och att den nu löpande övergångstiden inte förlängs. Således bör efter övergångstidens utgång placeringar för vilka försäkringsbolag svarar hänföras till grupp D.

3 Följdändringar till lagstiftningen om ägande i banker och andra kreditinstitut.

Prop. 1990/91: 40
Bilaga 1

3.1 Överväganden

Jag vill i detta sammanhang också ta upp några förslag till ändringar i bankrörelselagen, bankaktiebolagslagen (1987:618), lagen (1982:617) om utländska förvärv av svenska företag m.m. samt aktiekontolagen (1989:827). Dessa förslag till ändringar utgör en direkt följd av de ändrade bestämmelser om utlänningars möjlighet att förvärva aktier i svenska bankaktiebolag m.m. som trädde i kraft den 1 augusti 1990 (SFS 1990:821–835). Förslagen såvitt gäller bankaktiebolagslagen (utom beträffande 2 kap. 6 §) och bankrörelselagen har sin direkta motsvarighet bland bestämmelserna om bundna och fria aktier i aktiebolagslagen (1975:1385) enligt följande uppställning.

<i>Aktiebolagslagen</i>	<i>Bankaktiebolagslagen</i>
3 kap. 10 § andra och fjärde st	3 kap. 11 § första och tredje st
4 kap. 5 § andra st	4 kap. 6 § tredje st
5 kap. 4 § andra st	5 kap. 4 § tredje st
13 kap. 4 § första st 5	10 kap. 4 § första st 5
	<i>Bankrörelselagen</i>
18 kap. 4 § tredje st	8 kap. 5 § första st 5
19 kap. 1 § första st 4–5	9 kap. 2 § första st 5–6

Förslagen till ändring i lagen (1982:617) om utländska förvärv av svenska företag m.m. avser förvärvstillstånd vid fusion (9 §) och förvärv av aktier på grund av skuldebrev eller optionsbevis (13 §). Bestämmelserna gäller redan för vanliga aktiebolag och får genom ändringarna tillämpning även på bankaktiebolag.

Förslagen till ändring i aktiekontolagen (2 kap. 3 § andra stycket, 8 kap. 1 § första stycket och 9 kap. 4 § första stycket) innebär bl. a. att i vissa fall anteckning angående bundna/fria aktier skall ske i avstämningsregistren för aktier och skuldförbindelser.

Hänvisningar till förbuden mot utländskt ägande i kreditinstitut finns också i 1 § lagen (1985:277) om vissa bulvanförhållanden. Förbuden har i princip upphört att gälla den 1 augusti 1990. I fråga om bestående bolag fortsätter emellertid förbuden att gälla till dess att ett bolagsstämmobeslut att i bolagsordningen ta in en bestämmelse, som innebär att aktierna i bolaget helt eller till viss del skall vara fria, har registrerats (se punkt 2 i övergångsbestämmelserna i SFS 1990:822,827 och 830). Någon ändring i bulvanlagen bör därför inte göras nu (jfr prop. 1989/90:116 s. 85).

3.2 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i bankrörelselagen (1987:617) (8 kap. 5 § och 9 kap. 2 §),

2. lag om ändring i bankaktiebolagslagen (1987:618),
3. lag om ändring i lagen (1982:617) om utländska förvärv av svenska företag m. m.,
4. lag om ändring i aktiekontolagen (1989:827).

Förslaget såvitt gäller bankrörelselagen har arbetats in i det förslag till ändring i den lagen som redan tidigare upprättats i ärendet.

I fråga om lagförslagen 3 och 4 har jag samrått med chefen för industri- departementet resp. chefen för justitiedepartementet.

Prop. 1990/91:40
Bilaga 1

3.3 Lagrådets hörande

Med hänsyn till beskaffenheten av de förslag som jag nu har berört anser jag att lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Yttrande från lagrådet behöver alltså inte inhämtas.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta

dels de av lagrådet granskade lagförslagen med vidtagna ändringar,
dels förslagen till lagar om ändring i bankrörelselagen (1987:617) (8 kap. 5 § och 9 kap. 2 §), bankaktiebolagslagen (1987:618), lagen (1982:617) om utländska förvärv av svenska företag m. m. och aktiekontolagen (1989:827).

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Innehåll

Prop. 1990/91:40

Proposition	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	3
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 september 1990	24
1 Inledning	24
1.1 Gällande rätt m. m.	24
1.2 Skattereformen	25
1.3 Hörda myndigheter och organisationer	25
2 Överväganden	26
2.1 Survens betydelse för kapitaltäckningen	26
2.2 Värderingsreglerna i bl.a. bankrörelselagen	27
2.3 Avräkning från kapitalbasen i hypoteksinstitut	29
2.4 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	29
3 Upprättade lagförslag	30
4 Hemställan	30
5 Beslut	30
<i>Bilaga 1</i> De till lagrådet remitterade lagförslagen	31
Utdrag ur lagrådets protokoll 1990-09-27	43
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 oktober 1990 ..	45

